

Като български гражданин, имам право на достъп до информация за дейността на държавните органи, органите на местното самоуправление, както и на физически и юридически лица, когато тази дейност е финансирана със средства от държавния бюджет или фондове на ЕС. Как мога да получа този достъп и какви са неговите граници?

Коя информация за дейността на държавните органи е достъпна?

Мога да получа достъп до създаваната или съхранявана от държавните органи **обществена информация**. Информацията е обществена, когато е свързана с обществения живот и дава възможност за съставяне на мнение относно дейността на органите.

Обществената информация бива:

- **официална** - съдържа се в актовете на държавните органи при осъществяване на техните правомощия. Например официална е информацията, която се съдържа в постановленията на Министерски съвет или на отделните министри.;
- **служебна** - събира се и се създава и съхранява, във връзка с официалната, както и по повод дейността на органите и на техните администрации. Например мненията и препоръките на служителите, във връзка със службата им при изготвяне на становища до министрите и техните заместници, са служебна информация.

Какви са пределите на достъпа, който имам?

Правото ми на достъп поначало може да бъде **ограничавано**, само когато се касае за класифицирана информация или друга защитена по закон тайна. Достъпът, който мога да получа, е **пълен или частичен**.

- Достъпът ми до **официална информация** се осигурява чрез обнародването в Държавен вестник. Ако тя не се съдържа в нормативен акт или за нея не е предвидено да бъде обнародвана, мога да я потърся чрез заявление до органа по общия ред.
- Достъпът ми до **служебна информация** също е поначало свободен. **Ограничен е когато:**

- информацията е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение (например мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации);
- информацията съдържа мнения и позиции, във връзка с преговори, водени от органа, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи.

Тези ограничения не важат след изтичане на 2 години от създаването на информацията. Ако за информацията е налице **надделяващ обществен интерес**, достъпът ми до нея не може да бъде ограничен дори на тези основания.

Достъпът ми до обществена информация е **безплатен**. Трябва да заплатя обаче материалните разходи по предоставянето ѝ като например копиране на хартиен носител. Когато предоставената ми информация е неточна или непълна, мога да поискам, като се мотивирам, поправяне или допълване на същата като не съм длъжен да заплатя допълнителните разходи за това.

Каква е процедурата, за да получа исканата информация?

За да получа достъп до информация, трябва да подам **заявление до органа**, от който я искам. В заявлението трябва да опиша исканата информация, да посоча предпочитаната форма за предоставяне и да посоча **адрес**. Възможните форми са: преглед на информацията (оригинал или копие), устна справка, копие на хартиен или технически носител. Държавният орган поначало е длъжен да се съобрази с формата, която поискам. Ако няма техническа възможност за нея или има опасност от необосновано увеличаване на разходите по предоставянето, неправомерна обработка или застрашаване на **авторски права**, органът сам определя формата.

Заявлението ми трябва да бъде разгледано **най-късно в 14-дневен срок** от регистрирането му, като органът е длъжен да ме **уведоми** писмено за решението си. Срокът може да се удължи с до 10 дни, когато информацията е твърде обемна, както и с до 14 дни, когато тя се отнася до трето лице и е необходимо неговото съгласие за предоставянето ѝ. **Не е необходимо съгласието** на това лице, когато то е задължен субект и отнасящата се до него информация е

обществена, както и когато е налице надделяващ обществен интерес от разкриването ѝ. Ако органът не разполага с информацията, е длъжен да ме уведоми писмено, а ако знае къде може да бъде намерена тя, трябва и да препрати заявлението ми до съответния субект. Решението за предоставяне на достъп, както и отказът, **трябва да ми бъдат връчени** срещу подпис или изпратени по пощата с обратна разписка.

Органът може да откаже да ми предостави информацията, когато:

- тя е класифицирана информация или друга защитена **тайна**, както и в случаите, в които може да се ограничава достъпът до служебна информация;
- достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне, освен в случаите на надделяващ обществен интерес;
- исканата информация ми е предоставена през предходните 6 месеца.

В тези случаи ми се дава **частичен достъп** само до онази част от информацията, достъпът до която не е ограничен.

Решенията за предоставяне на достъп или за отказ **мога да обжалвам** пред административните съдилища или пред Върховния административен съд, в зависимост от органа, който е издал акта, по реда на Административнопроцесуалния кодекс.